

В качестве заключения скажем, что в случае, когда обучение происходит в аудитории, грамматическое описание, выбранное на начальном этапе, обуславливает компетентность обучающегося. Поэтому важно, чтобы описание было понятным, т. е. содержащим конкретный смысл. Оказывается, что коммуникативный подход, заключающийся в том, чтобы обсуждать смысл, особенно подходит к подобному типу описания. Остаётся только освободить занятия по языку от грамматического “продвижения”, чтобы изучить, с одной стороны, закономерности в плане усвоения, а с другой – способы устранения разницы в ритме усвоения разными учениками. Это позволило бы предлагать новые “пути продвижения” и перегруппировку по ходу, а также упражнения для закрепления и поправки к правилам с учётом их адаптации к различным проблемам.

ГУМАНІТАРНА ОСВІТА – ПРОЦЕС ГУМАНОЦЕНТРИЧНОГО ТА КУЛЬТУРОЦЕНТРИЧНОГО НАВЧАННЯ

БЕРЕСТОВА А.А

Національний фармацевтичний університет

Професійна самореалізація особистості залежить від її професійної компетентності, рівня професійної спрямованості, вміння адаптуватися, реалізувати свої здібності, бути мобільною в професійному самовизначенні. Навчальний процес у вищій школі має бути спрямованим на формування особистісних якостей майбутнього фахівця задля створення потреби в професійній самоактуалізації. Фактором, що забезпечував би ефективне

формування якостей професіонала, може бути професійна спрямованість особистості.

Освіта нашого часу повинна змістити наголос із Знання, до того ж переважно наукового, на Особистість, на весь світ культури та вийти на антропологічну парадигму як в теорії, так і на практиці. Освіта повинна стати не тільки і не стільки виробничо центрична, скільки культуроцентрична, тобто повинна нести новим поколінням ідеї нового гуманізму і нового раціоналізму, що означає служити потребам як людині так і Суспільству в умовах глобалізації навіть усього людства.

Гуманітарна освіта це процес гуманоцентричного та культуроцентричного навчання і виховання, який має на меті засвоєння людиною цінностей культури, що складають ядро її світогляду, є невід'ємною складовою переконань.

Гуманітарна освіта базується на таких принципах: поліваріантність навчально-методичної і виховної роботи; інтеграція освіти, науки і виховання; примноження загальнолюдських цінностей; демократизація вищої школи; звільнення від ідеологічного тиску і панування над студентами; багато варіантність поглядів, концепцій акул; подальша інтеграція національної системи освіти з європейською і світовою [1, с.208] Слід зазначити кілька моментів щодо організації навчального процесу у вищому навчальному закладі та планування наукової роботи з посиленням гуманізації освіти: удосконалення логічних зв'язків між гуманітарними дисциплінами, між загальнонауковими, спеціальними і гуманітарними дисциплінами, наповнюючи всі дисципліни гуманітарним змістом; подальша суб'єктивізація навчання, тому, що гуманітарне знання – це знання особистості, коли точка зору студента стає домінуючою

Сучасний стан розвитку вищої освіти характеризується кардинальними змінами в системі гуманітарної підготовки студентів. Гуманітариза-

ція освіти спрямована на інтелектуальний, естетичний і моральний розвиток особистості, підвищення рівня освіченості майбутнього фахівця, що є важливою умовою для його професійного самовизначення в наступній трудовій діяльності. Вирішення цих завдань передбачає впровадження нових освітніх технологій, відновлення організаційних і методичних форм активізації потенціалу студентів.

За сучасних умов проблема гуманізації освіти набуває актуального значення. Формування особистості – головне завдання вищої школи, тому що успіх в освіті не є результатом успіху у вихованні особистості.

Гуманітарна освіта в Україні базується на наукових засадах. Основними принципами гуманітарної освіти є такі загальнонаукові принципи як: фундаментальність, системність, єдність історичного і логічного, національного і загальнолюдського, суспільного та особистісного, теорії та практики, навчання та виховання їх у людинотворчій орієнтації.

Зміст і структура гуманітарної освіти визначаються науковими здобутками в галузі гуманітарного пізнання та соціальної практики, цивілізаційним досвідом людства, надбанням національної та зарубіжної культури, а також її загальною спрямованістю на всебічний розвиток людини.

Фундаментальність спрямовує гуманітарну освіту на висвітлення (викладання, вивчення) найбільш вагомих наукових досягнень у цій галузі наукового пізнання, теорій, напрямів, шкіл, що набули світового визнання, знайшли авторитетне практичне підтвердження.

Єдність суспільного та особистісного орієнтує навчально-виховний процес на висвітлення органічного взаємозв'язку людини, суспільства і культури, взаємин особистостей як суб'єктів суспільно-історичної практики.

Принцип єдності теорії та практики засвідчує факт взаємозалежності гуманітарної теорії і соціальної практики, активну роль гуманітарної теорії

у справі вдосконалення суспільного життя, що сприяє формуванню громадянської позиції особистості, на навчається

Уся гуманітарна освіта пронизана принципом єдності навчання та виховання, оволодіння особистістю науково-гуманітарними знаннями та виховання її як людини і громадянина, патріота України. Ця вимога забезпечується єдністю всіх ланок навчально-вихованого процесу, всіх освітніх установ та організацій.

Основними структурними елементами гуманітарної освіти є: світоглядно-філософська, соціально-політична та соціологічна підготовка – оволодіння системою знань про сутність людини, природи, суспільства, їх спосіб існування, про закономірності, тенденції та перспективи соціального поступу. Світоглядно-філософські дисципліни, в тому числі філософія науки, філософія техніки, філософія культури, філософія політики тощо, утворюють фундамент гуманітарної підготовки. Вони забезпечують органічну інтеграцію національної духовності в світову духовну культуру.

У відповідності з профілем вищого навчального закладу, крім обов'язкових предметів гуманітарного циклу, можуть викладатися спеціфічні курси та спецкурси, наприклад: “Людина в структурі управління складними технічними системами”, “Основи екологічних знань”, “Практична естетика і виробництво”, “Філософські проблеми науки, техніки, технології”, “Професійна етика” “Культура мовлення” та інші.

Важливе місце в системі гуманітарної освіти належить українській мові. Культуромовне виховання ґрунтується на мовностилістичній культурі майбутнього фахівця, яка передбачає вироблення практичних навичок володіння рідним словом, багатством української літературної мови з метою забезпечення високої ефективності професійної діяльності та утвердження національної свідомості громадянина.

Важливим завданням гуманітарної освіти є формування конкурентноспроможного фахівця, інтелігента, особистості. Саме така освіта спрямована на збереження і зміцнення традицій, єдності поколінь, стану духовного комфорту людини; на збереження їх цивілізованого спілкування.

Як вважають вчені вивчення соціально-гуманітарних дисциплін як загальноосвітніх предметів має на меті навчити студентів орієнтуватися у просторі культури, засвоїти ціннісний підхід до світу на відміну від технократичного та сайєнтистського ставлення до оточуючого світу, усвідомити значення екзистенціальної проблематики для формування світогляду та збагнути глибинну суть вічних питань: що є людина, що є історія, що є краса, що таке добро і зло, в чому сенс людського життя, звідки виникнув світ та інших. Таким чином, гуманітарна освіта переносить наголос з позитивного (наукового) знання на Особистість і Культуру з метою відновлення цілісності культури шляхом формування моральної, естетичної, ціннісної свідомості особистості як носія, творця та субстрата культури.

Підготовка висококваліфікованих фахівців неможлива без підвищення рівня та якості гуманітаризації навчально-виховного процесі. Перед вищою школою стоїть завдання, вирішення якого має велике значення. Це завдання може бути розв'язано лише за умови концептуального підходу до нього.

Університетська освіта проводить підготовку всебічно освічених, творчо і критично мислячих спеціалістів, з їх умінням впевнено орієнтуватися в потоці наукової інформації та здатністю аналізувати складні проблеми, а також виконує функції виховання молодшої людини з гуманістичними якостями: людською гідністю, повагою до людей, культурою спілкування тощо. Тільки за такого підходу фахівців може стати провідником наукового прогресу та бути носієм духовної культури, інтелігентності, притаманних українському народові. Висококваліфікований фахівець повинен володіти не лише професійними знаннями, але й мати глибокі методологі-

чні знання, щоб вміти самостійно прийняти рішення для розв'язання проблем на виробництві і брати відповідальність на себе за їх реалізацію. Гуманітарна підготовка фахівця є підґрунтям для зміцнення професійної компетентності майбутнього провізора. Для розвитку та впровадження гуманістичної концепції в навчально-виховний процес покликані викладачі гуманітарних дисциплін.

Професійна направленість – це інтегральна характеристика мотивації професійної діяльності, що визначена всіма міркуваннями в мотиваційній сфері та проявляється в інтересах, стосунках, ціленаправлених зусиль. Структура професійної спрямованості складається зі змістовної сторони намірів або планів особи щодо вибору професії чи спеціальності, функціональної відповідальності особистості (схильностей і здатностей) і мотиваційної сфери (підстави вибору) [2, с. 56].

Потреба в дослідженні професійної спрямованості особистості у фармацевтичній галузі зумовлена реаліями сьогодення – вимогами, які ставлять перед особистістю, та тим, що це питання недостатньо вивчене як в теоретичному, так і в практичному плані.

Процес підготовки повинен бути більш професійно спрямованим для формування необхідних професійних властивостей особистості. Тому перед вищим навчальним закладом стоїть першочергове завдання підвищення ефективності підготовки фахівців.

Виховання особистості спеціаліста, який відповідає сучасним вимогам, передбачає пошук і відбір ефективних педагогічних методів. Необхідно для цього відрізнити належні властивості особистості, що мають стати предметом виміру сформованості особистості спеціаліста. Тут, на нашу думку, відіграє роль характеристика домінуючих мотивів професійної діяльності особистості, які сприятимуть для максимального виявлення своїх здібностей й творчого опанування професії.

Професійна спрямованість є невід'ємною частиною загальної спрямованості людини, складна освіта, яка являє собою сукупність потреб, настанов, інтересів, цілей, схильностей, ідеалів і переконань і визначає вибір життєвого шляху. Людина – суб'єкт перш за все основних різновидів соціальної діяльності (пізнання, спілкування, робота), за допомогою яких здійснюється як інтеріоризація зовнішній дій, так і екстеріоризація внутрішнього життя особистості. Баланс інтеріоризації – екстеріоризації визначає структуру людини як суб'єкта певної діяльності.

Формування професійної спрямованості забезпечує постійну, відповідну домінуючим мотивам орієнтацію, що створює єдність та усталеність особистості. Процес формування професійної спрямованості різниться великою складністю, що зумовлена багатогранністю структури психологічної та педагогічної освіти й різновидом факторів, які впливають на процес формування.

ЛІТЕРАТУРА

1. Смирнов А.И., Репринцев Л.П., Соломин С.В. Проблем гуманизации образования в вузе //зб. Багалєєвські читання, С. 208 – 213
2. Семиченко В.А. Психологические основы процесса профессиональной подготовки студентов вуза: учебное пособие. – Полтава, 1989. – 86 с.

ВНУТРІШНЯ ФОРМА ТЕРМІНА – КЛЮЧ ДО ЙОГО РЕЦЕПТИВНОГО ЗАСВОЄННЯ

КОПІЦА Є.П.

Одеський державний медичний університет

Перед педагогікою вищої школи стоять значні проблеми в організації учбового процесу, який би оптимально формував уміння і навички сту-